

kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

23.5.2014

Lausuntopyyntö ehdotuksesta Suomen merenhoitosuunnitelman seurantaohjelmaksi,
7.4.2014, LAPELY/8/07.04/2014

LAUSUNTO EHDOTUKSESTA SUOMEN MERENHOITOSUUNNITELMAN SEURANTAOHJELMAKSI

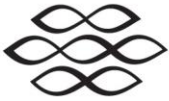
Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on lähettänyt lausuntopyynnön suomalais-ruotsalaiselle rajajokikomisssolle *ehdotuksessta Suomen merenhoidon seurantaohjelmaksi*, jonka on määrä muodostaa merenhoitosuunnitelman toinen osa. Seurantaohjelma on voimassa 15.7.2014 – 14.7.2020.

Valtioneuvosto päätti joulukuussa 2012 merenhoitosuunnitelman ensimmäisestä osasta, joka sisältää nykytilan arvion, hyvän tilan määrityksen sekä ympäristötavoitteet. Merenhoitosuunnitelman kolmas ja samalla viimeinen osa, toimenpideohjelma, on valmisteilla ja sen on määrä tulla kuultavaksi lokakuussa 2014. Kuulemisessa toivotaan näkemyksiä seurantaohjelmaehdotuksen riittävydestä ja laadusta. Seurantaohjelmien laatiminen edellyttää tiivistä maiden välistä yhteistyötä. Mm. Suomi ja Ruotsi ovat tehneet koordinoitua ja yhteistyötä seurantaohjelmien kehittämisessä.

Rajajokisopimuksessa on määritetelty maantieteellisesti sopimukseen kuuluvaksi Tornionjoen suuhaarat ja jokisuun edustan rannikkovesialue. Olennainen osa Suomen ja Ruotsin välistä rajajokisopimusta on kalastussääntö, jolla säädellään mm. Tornionjokeen nousevien Itämeren vaelluskalakantoja ja kestävää hyödyntämistä.

Luonnon monimuotoisuuden ohjelmassa kalalajeista seurannassa ovat mukana meritaimen ja vaellussiika. Tornionjoella on kiinnostusta selvittää ja elvyttää erittäin uhanalaiseksi luokiteltua vaellussiikakantaa. Rajajokikomisio esittää Tornionjoen vaellussiikakannan *vuosittaisen seurannan* ottamista mukaan seurantaohjelmaan, satunnaisseurannan sijaan. Tausta-aineistossa todetaan, että vastaavaa seuranta ei ole käynnissä Ruotsin puolella. Seuranta tulee koordinoida maiden kesken.

Äärimmäisen uhanalaisen meritaimenen poikastiheysseuranta tehdään vuosittain, riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen toimesta, Tornionjoen sivujoissa Kangosjoella, Pakajoella, Naamijoella ja Äkäsjoella. Näistä Paka- ja Äkäsjoella poikastiheydet ovat olleet muita sivujokia suurempia. Poikastiheyksien seuranta ei yksinään anna kokonaisvaltaista tietoa meritaimenkantojen tilasta ja vaikuttavista tekijöistä. Rajajokikomisio esittää, että Tornionjoella seurataan jossakin valitussa Torniojoen sivujoessa, ns. indeksijoessa, poikastiheyden lisäksi *mereen lähtevien vaelluspoikasten sekä kudulle nousevien emokalojen määriä*, kuten seurantaohjelman tausta-aineistossa on esitetty. Ruotsi ei ole viime vuosina tehnyt meritaimenen sähkökalastusseuranta ja siten poikastiheyksiä Ruotsin puolen sivujoissa ei ole seurattu. Seuranta tulee koordinoida Suomen ja Ruotsin välillä.

Lohenkalastuksessa merellä ja rannikolla kalastavat ammattikalastajat ilmoittavat kaiken lohenkalastuksen kalastuskertakohtaisesti, mikä on seurantaohjelmassa todettu (tiedot elinkeinokalatalouden keskusrekisteriin). *Saalistietojen seuranta vapaa-ajan kalastuksen osalta on tarpeen kehittää kokonaiskuvan saamiseksi lohen saalismääristä merialueella. Myös jokialueella Itämeren lohen saalistietojen kattavuutta tulee parantaa mm. kulku- ja kulleverkkoopyynnin osalta.* Tulossa oleva EU:n uusi kalatalouden tiedonkeruuohjelma (Data Collection Framework, DCF) asettaa lisävelvoitteita myös vapaa-ajankalastuksen saalismäärän arvioimiseksi. Saalistietojen seurannassa on huolehdittava eri seurantojen koordinoinnista.

Lisäksi rajajokikomissio toteaa kasvavan tarpeen selvittää ja seurata *elektromagnetismin, melun ja värinän vaikutuksia rannikkoalueilla vaelluskalakantoihin.* Perämeren rannikon matalikolle suunnitelluissa hankkeissa (mm. tuulivoimalalat ja tuulipuistot) ei näiden vaikutuksia tai yhteisvaikutuksia vaelluskaloihin ole välttämättä riittävästi selvitetty yksittäisten hankkeiden ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä.

Timo Jokelainen
puheenjohtaja

Johan Antti
varapuheenjohtaja

Virve Sallialmi
sihteeri